

EL NACIONALISME EN EL PENSAMENT DE MARX Y DURKHEIM

Montserrat Guibernau

La reemergència del nacionalisme a la fi del segle xx és un fenomen inesperat. Els pensadors clàssics de la modernitat es fixaren en les formes d'organització del treball, la importància de la racionalitat o l'impacte de la lluita de classes sobre el desenvolupament de les societats industrials. L'absència d'una teorització del nacionalisme i la seva qualificació com a element superat, a extingir, en són la seva conseqüència i deixen el pensament social dels nostres dies sense eines teòriques per estudiar el que avui es presenta com a protagonista de canvis socials en diferents parts del planeta.

L'objectiu d'aquesta comunicació és respondre a les preguntes: per què Marx i Durkheim van ser incapaços de predir la importància que el nacionalisme assoliria en el segle xx? Per què ells no van construir una teoria del nacionalisme?

L'exposició es divideix en tres parts:

- 1) Anàlisi de la teoria del patriotisme de Durkheim establint una diferenciació entre nacionalisme i patriotisme; els conflictes entre patriotisme nacional i 'patriotisme mundial'; i la predicció del seu rol en el futur.
- 2) Contrast entre les posicions de Marx i Engels respecte al nacionalisme abans i després del 1848. Similituds i diferències entre marxisme i nacionalisme.
- 3) Conclusió en la que es pretén donar una resposta a les preguntes plantejades un cop fet l'estudi del pensament de Marx i Durkheim.